

КОНСУЛТАТИВЕН СЪВЕТ ЗА ЧЕРНО МОРЕ /КЧЧМ/
CONSILIUL CONSULTATIV PENTRU MAREA NEAGRA

Сдружение, вписано в РЮЛНЦ

Asociație, înregistrată în Registrul
на Р България
ЕИК 176964109
Седалище и адрес на управление:
гр. Варна, ул. "Охрид" N 24-26, ет. 1
office@bhsaceu.eu

persoanelor juridice fara scop patrimonial
al R Bulgaria, CUI 176964109
Sediul și adresa de conducere:
Mun. Varna, str. "Ohrid" N 24-26, etaj 1
office@bhsaceu.eu

MINUTA

Întâlnirii Grupului de Lucru 4 al BISAC – 29 Iunie 2023

Subiect: „ Interacțiunile pescuitului și acvaculturii cu fermele marine cu energie eoliană regenerabilă - în contextul Amenajării Spațiului Marin “

Pe 29 Iunie 2023, la Hotel Rosslyn Dimyat, Varna, Bulgaria și online pe platforma Zoom, a avut loc întâlnirea grupului de lucru 4 al BISAC, pe subiectul: "Interacțiunile pescuitului și acvaculturii cu fermele marine cu energie eoliană regenerabilă - în contextul Amenajării Spațiului Marin".

La întâlnire au fost prezenți reprezentanți ai următorilor membri ai BISAC: Asociația "Asociația Europeană a Pescarilor din Marea Neagră", Fundația „Institutul pentru Modernizare Ecologică, Organizația de producători „Scoici de la Marea Neagră”; Asociația Pescuitului la Scară Mică St. Nikolay Chudotvoretz; ONG Mare Nostrum, Asociația Pescuitului maritim "TOMIS", Asociația „RO-PESCADOR, Federația Organizațiilor de Pescari de la Marea Neagră, Asociația „Ivan Patzaichin - Mila 23”, Asociația de Pescari „Golovița”, Asociația Națională Bulgară Marea Neagră, Asociația producătorilor de produse din pește BG FISH.

Invitații la întâlnire care au participat online au fost: domnul Konstantin Petrov - coordonator al Comisiei Generale pentru Pescuitul în Marea Mediterană (GFCM) pentru Marea Neagră; Dr. Victor Niță - Institutul „Grigore Antipa”, Constanța; domnul Bogdan Ghinea - Ministerul Dezvoltării, Lucrărilor Publice și Administrației (MDLPA); Dna Boryana Georgieva – MOEW, Bulgaria, Dna Emilia Krilcheva – MOEW, Bulgaria, Dna Maria Minova – Ministerul Energiei, Bulgaria.

Întâlnirea a fost deschisă de domnul Daniel Buhai.

Urmează o prezentare a domnului Yordan Gospodinov pe tema „Interacțiunile pescuitului și acvaculturii cu fermele marine pentru energie eoliană regenerabilă – în contextul amenajării spațiale marine” . Cele trei activități principale pe care pescarii le desfășoară în mare sunt pescuitul, acvacultura și epurarea. Etapele legislative ale dezvoltării energiei regenerabile în Bulgaria sunt următoarele:

1. Proiect de lege privind energia din surse regenerabile în spațiul marin - după la Adunarea Națională la 19.10.2022.
2. Centrul pentru Studiul Democrației din Bulgaria a format Coaliția Mării Negre pentru Energie Regenerabilă la o masă rotundă din 13.06.2023.
3. În Adunarea Națională a Republicii Bulgaria - se desfășoară o perioadă de dezbatere publică a proiectului de lege menționat mai sus.

Reprezentanții sectorului, asociațiile și Consiliul Consultativ pentru Marea Neagră nu au fost invitați la masa rotundă.

În Bulgaria, patru zone au fost desemnate pentru construcția de parcuri eoliene: zona Varna, zona Shabla, zona Obzor și o zonă de graniță cu Turcia. În prezentare este indicată următorul site web, unde poate fi văzută evaluarea potențialului litoral al Mării Negre: <https://csd.bg/bg/publications/publication/wind-power-generation-in-bulgaria/>

Avantajul dezvoltării RES offshore în Marea Neagră este faptul că producția de energie electrică din resurse eoliene în teritoriile de apă dezvoltate un potențial semnificativ de decarbonizare a sistemului energetic și oferă o gamă largă de oportunități de progres economic și infrastructural al orașelor de coastă. În același timp, însă, acest lucru are și potențiale dezavantaje, în special pentru pescari, deoarece construcția de RES poate amenința biodiversitatea și mijloacele de trai ale sectorului. RES poate genera vibrații și zgomote de joasă frecvență, iar modul în care acestea afectează peștii și moluștele nu este clar. În același timp, rămâne întrebarea dacă după construirea unor parcuri eoliene similare în Marea Neagră, drumul migrației peștilor nu se va schimba. Habitatele speciilor de la Marea Neagră pot fi afectate, cât și activitățile lor vitale – nu numai peștii, ci și bivalvele, gasteropodele și algele. Nu este încă clar ce restricții privind activitatea de pescuit și fermele de acvacultură vor fi impuse în zonele RES, deoarece acestea presupun întreținere zilnică. Marea teamă a pescarilor este că RES va ocupa zone tipice de pescuit. Există un raport cu privire la impactul fermelor eoliene offshore și al altor sisteme de energie regenerabilă asupra sectorului pescuitului, relizat de către dl Peter Van Dalen - Comisia pentru pescuit, care poate fi citit la adresa https://www.europarl.europa.eu/doceo/document/A-9-2021-0184_BG.html?fbclid=IwAR3hjlEXDzIXG9fNikFD2Of8FUZ1DX-5sSH3uhiR1oPpxQIIUFA-NwyDGgw

În ceea ce privește amenajarea spațiului marin, scopul acesteia este de a permite autorităților publice să organizeze activitatea umană în zonele marine astfel încât să fie îndeplinite diferite obiective de mediu, economice și sociale. În fața BISAC, administrația de stat își poate găsi un partener care să participe la toate procesele. Directiva 2014/89/UE de stabilire a unui cadru de planificare a spațiului maritim definește abordarea generală a țărilor UE față de planificarea zonelor maritime, având ca obiective: creșterea durabilă a economiilor maritime (sau așa-numita Economie Albastră), dezvoltarea durabilă a regiunilor maritime și utilizarea durabilă a resurselor marine. În acest context, cele cinci sectoare cu potențial ridicat sunt acvacultura, turismul, biotehnologia marină, energia oceanică și minerit de pe fundul mării. Deși acvacultura figurează pe primul loc, sectorul nu a fost consultat până acum. Amenajarea spațiului marin, la rândul său, este instrumentul pentru gestionarea coerentă a utilizării mărilor și oceanelor și pentru a se asigura că activitățile umane sunt desfășurate într-un mod eficient, sigur și durabil. Principalele obiective sunt reducerea conflictelor și crearea de sinergii între diferitele activități; promovarea investițiilor prin predictibilitate, transparență și securitate juridică; consolidarea cooperării transfrontaliere între țările UE pentru dezvoltarea energiei regenerabile, alocarea rutelor maritime, pozarea conductelor și cablurilor submarine etc.; protecția mediului prin definirea ariilor protejate, calcularea impactului asupra ecosistemelor și identificarea oportunităților de utilizare multiplă a spațiului.

Prezentarea a citat o declarație a domnului Lyudmil Ikonov, președintele Fundației "Institutul pentru Modernizare Ecologică" și membru al ExCom al BISAC - „Impactul asupra hidrobiotei și, în special, asupra faunei piscicole, nu este suficient de clarificat, ceea ce înseamnă că toate deciziile trebuie luate cu cea mai mare prudență. Ignorarea diferitelor tipuri de impact asupra populațiilor de pești și absolutizarea acestora sunt la fel de nocive pentru pescuit. Echilibrul poate fi găsit doar cu participarea oamenilor care lucrează în acest sector, care sunt interesați mai mult decât oricine altcineva de dezvoltarea faunei piscicole și de așa-numita „economia albastră” în general.

În Bulgaria, în Marea Neagră operează 1.814 nave de pescuit, dintre care peste 100 sunt nave, peste 60 de capcane pentru pescuitul pasiv, peste 22 de întreprinderi situate pe litoral pentru

prelucrarea peștelui și a produselor marine și un număr mare de scafandri. Implicarea reprezentanților sectorului în reuniunile organizate de planificare a spațiului maritim este vitală.

Urmează discuțiile:

DI. Daniel Buhai: Teoretic, până la adoptarea planurilor finale de planificare a spațiului maritim (MSP), nu ar trebui construite parcuri eoliene. Planul MSP este guvernat de Directiva UE 89/2014. Planurile vor trebui adoptate în termene relativ scurte, în caz contrar se vor impune sancțiuni Bulgariei și României, pentru că există deja un avertisment că întârzie. În directive, la articolul 8, statele membre sunt obligate să ia în considerare toate activitățile legate de mare și acestea sunt enumerate în următoarea ordine - primul este acvacultura, urmat de pescuit și în al treilea rând energia. După cum știe toată lumea, pescuitul este cel mai vechi mijloc de trai din Marea Neagră și, ținând cont de declinul său din ultimii ani, există o nevoie clară de sprijinire a sectorului. În martie 2022, asociațiile românești au participat la o masă rotundă dedicată MSP, împreună cu ANPA România, la care domnul Bogdan Ghinea de la Ministerul Dezvoltării Regionale din România a fost de acord cu punctele de vedere ale pescarilor și multe dintre opiniile acestora au fost luate în considerare în cadrul pregătirea planului MSP în țară. Temerile pescarilor s-au dovedit însă reale, pentru că un investitor a apărut în România pentru a construi parcuri eoliene în Marea Neagră și a reușit să convingă Ministerul Energiei să intervină în planul deja adoptat la propunerea pescarilor. Sectorul energetic are un capital vast și un lobby mai bun decât sectorul pescuitului, iar acțiunile acestora sunt mult mai extinse. La ședința din martie 2022, domnul Bogdan Ghinea a spus că „nu ar trebui să existe temeri în rândul comunității de pescari, că planul MSP a fost finalizat. Discuțiile cu administrațiile continuă, iar pescarii trebuie să fie mai activi”. În planul final s-au notat distanțele minime față de țărm propuse de pescari, dar acum se discută din nou despre acestea. BISAC a emis două recomandări pe această temă. Una este din martie 2022, în care BISAC a propus următoarele:

- Obținerea cooperării Consiliului Consultativ pentru Marea Neagră cu Comitetul de Planificare Marină și cu orice alte organisme care vor reglementa amplasarea acestor parcuri eoliene offshore, cu obiectivul declarat de a le localiza în cooperare și în conformitate cu interesele pescarilor; a asociațiilor de pescari și a asociațiilor cu orientare ecologică care activează în spațiul maritim al României și Bulgariei.
- Elaborarea criteriilor pentru amplasarea și funcționarea acestor parcuri eoliene offshore în conformitate cu interesele sectorului pescuitului și acvaculturii pentru a evita eventualele conflicte viitoare cu privire la impactul negativ al acestor parcuri eoliene asupra stocurilor de pește și a zonelor tradiționale sau pescuitul viitor.
- Acolo unde pescuitul este fezabil și permis în parcurile eoliene offshore, dezvoltarea propunerii este însoțită de planuri care arată modul în care propunerea va permite și facilita accesul la pescuit și va gestiona și atenua impactul. Dacă pescuitul nu este permis, ar trebui analizate impactul asupra sectorului și prevederea măsurilor compensatorii.
- Consultări cu Consiliul Consultativ pentru Marea Neagră pentru protecția mediului marin pe tot parcursul procesului pentru a asigura bunăstarea habitatelor și resurselor acestuia.
- Implementarea principiului utilizării multiple a spațiului marin, prin combinarea viitoarelor parcuri eoliene cu activități de pescuit și acvacultură.

O altă recomandare a BISAC cu privire la planul MSP a fost transmisă în octombrie 2022, în care au fost făcute următoarele propuneri:

- consultarea reală a tuturor actorilor din domeniul pescuitului și acvaculturii, cu aplicarea metodelor participative.
- desfășurarea de sesiuni de informare privind efectele practice, oportunitățile și limitările pe care MSP le va aduce activităților de pescuit și de acvacultură în viitor;

- desfășurarea de sesiuni comune de lucru cu părțile interesate din sectoare care pot interfera cu dezvoltarea pescuitului și acvaculturii: energii regenerabile, turism, arii protejate.

Recomandările emise arată că BISAC analizează permanent problema MSP și a încercat întotdeauna să atragă atenția organelor de conducere relevante, dar, din păcate, aceste recomandări nu au fost luate în considerare. Domnul Buhai propune repetarea recomandărilor adăugând următoarele două idei: - să susțină suspendarea procedurilor de înființare a parcului eolian până la adoptarea Planului Spațial Marin și să reitereze dorința BISAC de a fi consultat, bazându-se pe Directiva 89./2014 al UE. A doua idee este de a cere ca poziționarea parcurilor eoliene să fie cât mai departe de litoral, protejând astfel zonele tradiționale de pescuit precum și zonele în care se poate practica acvacultura. Acest lucru ar evita posibilele efecte negative asupra peștilor migratori și a habitatelor din Marea Neagră, și în special asupra poluării fonice. Cea mai mică distanță care poate fi solicitată pentru construcția de parcuri eoliene este izobata de 30 m, chiar mai mult.

Dl. Bogdan Ghinea: Amenajarea spațiului marin combină multe activități, iar sectorul pescuitului și acvacultura fac parte din acestea, la fel ca și impactul asupra schimbărilor climatice. Planul Spațial Maritim din România a fost elaborat în cadrul Comitetului MSP, care cuprinde toate organismele și instituțiile menționate în Directiva 89/2014 și este coordonat de Prim-ministrul României. În ceea ce privește parcurile interioare offshore, impactul acestora nu este bine cunoscut și trebuie clarificat pe baza experienței țărilor care le-au implementat deja. În momentul de față, planul final al MSP în România este în curs de elaborare, iar ca răspuns domnului Buhai - firmele implicate în construcția unor astfel de parcuri nu au blocat planul, se încearcă să-l facă mai armonios și includ energiile regenerabile. Ministerul Dezvoltării Regionale a fost consultat pentru a elabora o hartă în legătură cu planul spațial marin și din nou dl Ghinea va încerca să-i liniștească pe pescari, deoarece fiecare proiect de investiții de la etapa inițială până la implementarea sa completă durează aproximativ 10 ani. Pentru România, planul MSP va fi luat în considerare pentru aprobare în septembrie 2023 și va fi adoptat înainte de efectuarea oricăror investiții. În orice caz, evaluarea preliminară a planurilor de investiții pentru construcția de parcuri eoliene necesită verificarea impactului acestora asupra mediului și cât de favorabilă este implementarea lor. Împreună cu Ministerul Mediului se ține cont de faptul că aceste parcuri să nu fie amplasate în zone protejate și să fie la 30-40 m depărtare de litoral până la izobată. Principalul criteriu pentru MSP este principiul utilizării multiple a spațiului marin. Ministerul Dezvoltării Regionale susține recomandarea făcută de BISAC pentru participarea tuturor părților interesate la elaborarea documentelor relevante, iar în cadrul legislativ există inițiativa de a invita asociațiile de pescuit în calitate de observatori în Comitetul MSP. Comitetul este un organism interdepartamental și la acesta pot participa și organizații publice. În cazul în care pe ordinea de zi a Comitetului sunt incluse probleme care sunt de competența organizațiilor relevante, acesta solicită asistența acestora. În orice caz, parcurile eoliene vor fi construite în zone în care vântul este potrivit, pentru că nu orice zonă de mare este bună pentru astfel de investiții. Se vorbește și despre criteriul distanței față de coastă, astfel încât acestea să fie și protejate și eficiente. Încă nu există o decizie definitivă cu privire la locurile pentru astfel de investiții, dacă se dovedește că nu este rentabilă, construcția acestora s-ar putea să nu aibă loc.

Dl. Daniel Buhai: Mulțumește domnului Ghinea pentru precizări și că a fost introdusă distanța minimă față de mal pentru construcția RES pentru protejarea sectorului pescuit și speră ca această distanță să nu fie scurtată și să rămână un criteriu de poziționare a parcurilor. Pe de altă parte, temerile pescarilor sunt cauzate de faptul că nu sunt familiarizați cu foaia de parcurs, care ar fi trebuit să fie făcută publică de Ministerul Energiei, dar acest lucru nu s-a întâmplat.

Dl. Bogdan Ghinea: Foaia de parcurs în cauză nu a fost publicată pentru că nu era în forma finală, iar atunci când se va întâmpla aceasta va fi pusă la dispoziție pentru revizuire publică, așa cum prevede legea.

Dl. Laurentiu Mirea: În ultimii 10 ani, pescarii la scară mică au fost foarte afectați pentru că nu există dialog social în România. De exemplu, Ministerul Mediului și Ministerul Dezvoltării Regionale organizează discuții și dezbateri publice despre pescuitul în Marea Neagră și, de obicei, se întâlnesc doar cu directorii Agenției Naționale pentru Pescuit din țară, care sunt numiți politic pe o perioadă de un an și nici măcar nu știu ce înseamnă o barcă. De exemplu, pescarii mici au fost afectați atunci când Ministerul Mediului a implementat un program de sablare pe litoralul românesc fără consultarea pescarilor. Și acum se dezbate un plan pentru MSP și doar instituțiile statului sunt incluse în Comitet. Este rezonabil ca oficialii guvernamentali să se întâlnească cu sectorul din Marea Neagră și să caute împreună oportunități de investiții.

Dl. Bogdan Ghinea: Consultarea cu toate părțile interesate este un proces foarte dificil, deoarece sunt multe activități implicate. Experții în biodiversitate, pescuit, transport maritim etc. nu se află în subordinea Ministerului Dezvoltării Regionale și ar trebui consultați prin intermediul celorlalte ministere, ceea ce este un proces complex și îndelungat.

Dl. Laurentiu Mirea îi pune o întrebare dl. Bogdan Ghinea: Care este reprezentantul în Comitetul MSP din cadrul Agenției Naționale pentru Pescuit și Acvacultură? Pentru că potrivit unor informații neoficiale, dl. Gabriel Popescu - director ANPA Constanța a declarat la una dintre întâlniri că energia regenerabilă este mai importantă pentru România decât pescuitul.

Dl. Bogdan Ghinea: nu poate confirma această informație pentru că nu își amintește să fi fost făcută o astfel de declarație. Îi asigură pe membrii BISAC că intenția Ministerului Dezvoltării Regionale este de a lucra cu toate sectoarele.

Dna. Maria Minova - expert de stat la Ministerul Energiei: dezvoltarea surselor regenerabile de energie este foarte importantă pentru sectorul energetic. În prezent, în legislația bulgară nu există norme reglementate privind dezvoltarea energiei eoliene în spațiul maritim și Ministerul Energiei nu are competențe în ceea ce privește MSP. O lege care modifică și completează legea energiei din surse regenerabile a fost înaintată Adunării Naționale a Bulgariei, care este în discuție. În ceea ce privește planul de redresare și sustenabilitate, în anexa la decizia de implementare pentru aprobarea evaluării planului se propun măsuri pentru investiții de stimulare a producției de energie electrică din surse regenerabile. Una dintre măsuri este modificarea legilor și reglementărilor relevante, inclusiv a celor ale autorităților naționale de reglementare, care introduc un cadru de reglementare specific pentru a sprijini investițiile în surse regenerabile pe mare. Se propune o planificare offshore detaliată, dedicată, cu zonele preferate în care parcurile eoliene offshore vor respecta legislația de mediu, precum și un plan de dezvoltare a rețelei în zona de coastă. În prezent, în cadrul Ministerului Energiei funcționează un grup de lucru, care ar trebui să propună modificări ale legislației astfel încât aceste investiții să poată fi realizate în cele mai eficiente condiții, protejând în același timp mediul și interesele altor sectoare de asemenea, astfel încât să existe o oportunitate de dezvoltare a acestor investiții.

Dl. Yordan Gospodinov precizează că Planul spațial maritim al Bulgariei a fost adoptat la 23 mai 2023.

Urmează închiderea ședinței.

Minută realizată de: Dna. Elena Peneva